

DATE DOWNLOADED: Mon Feb 7 10:39:37 2022

SOURCE: Content Downloaded from [HeinOnline](#)

Citations:

Bluebook 21st ed.

W. van der Burg, Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie, 28 R & R 170 (1999).

ALWD 7th ed.

W. van der Burg, Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie, 28 R & R 170 (1999).

APA 7th ed.

van der Burg, W. W. (1999). Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie. Rechtsfilosofie en Rechtstheorie, 28(2), 170-170.

Chicago 17th ed.

W. van der Burg, "Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie," Rechtsfilosofie en Rechtstheorie 28, no. 2 (1999): 170-170

McGill Guide 9th ed.

W. van der Burg, "Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie" (1999) 28:2 R & R 170.

AGLC 4th ed.

W. van der Burg, 'Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie' (1999) 28 Rechtsfilosofie en Rechtstheorie 170.

MLA 8th ed.

van der Burg, W. "Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie." Rechtsfilosofie en Rechtstheorie, vol. 28, no. 2, 1999, p. 170-170. HeinOnline.

OSCOLA 4th ed.

W. van der Burg, 'Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie' (1999) 28 R & R 170

-- Your use of this HeinOnline PDF indicates your acceptance of HeinOnline's Terms and Conditions of the license agreement available at

<https://heinonline.org/HOL/License>

-- The search text of this PDF is generated from uncorrected OCR text.

-- To obtain permission to use this article beyond the scope of your license, please use:

[Copyright Information](#)

Geertrui van Overwalle (ed.), *Octrooirecht, Ethiek en Biotechnologie. Patent Law, Ethics and Biotechnology. Droit des Brevets, Éthique et Biotechnologie*, Bruylant, Brussel-Bruxelles 1998, 183 p.

Deze bundel bevat de teksten (in drie talen) van een op 29 april 1997 door het Belgische Centrum voor Intellectuele Rechten gehouden studiedag. De centrale vraag van deze dag was of ethische overwegingen grenzen stellen aan het octrooirecht inzake biotechnologische uitvindingen. Het boek bevat toegankelijke inleidingen over technische, ethische en juridische deelaspecten van de problematiek. Maar het gaat helaas niet veel verder dan een eerste structurering en verkenning. De bijdragen van de juristen zijn over het algemeen degelijk, maar weinig spannend, de bijdragen van de filosofen zijn vaag (Etienne Vermeersch) of bieden weinig meer dan een aardig overzicht van de dierethische discussie in Nederland en de Angelsaksische wereld (Johan De Tavernier).

Eén artikel springt er uit: dat van Darrel Addison Posey en Graham Dufield. Zij schetsen helder de bezwaren van de ontwikkelingslanden tegen het internationale octrooirecht. Het daarin dominante westerse rechtsdenken heeft ernstige tekortkomingen wanneer het wordt toegepast op traditionele inheemse technologieën zoals medicijnen. Het individualistische eigendomsbegrip is in strijd met de manier waarop kennis en praktijken – maar ook de levende natuur – in deze landen vaak verbonden zijn met een gemeenschappelijke traditie en als een gemeenschappelijk bezit (of zelfs als iets wat niet voor bezit vatbaar is) worden ervaren. Het wordt dan ook vaak als moreel en spiritueel verwerpelijk gezien om bezit te claimen op deze gemeenschappelijke bronnen. Bovendien is het praktisch voor deze gemeenschappen erg moeilijk om aan de vereisten van het octrooirecht te voldoen. Tenslotte werkt het patenteren van biotechnologische 'uitvindingen' sociaal verstorend, heeft het nadelige economische effecten en bedreigt het de ecologische en culturele diversiteit. In de praktijk van het internationale recht leidt dit tot tal van vooralsnog onopgeloste spanningen. Maar ook rechtstheoretisch liggen hier nog tal van interessante problemen, die doen denken aan discussies rond multiculturalisme, rechtspluralisme en de betekenis van open normen, zoals die tot dusverre vooral binnen een nationale context worden gevoerd. Als ik het goed zie, wordt binnen de Nederlandse rechtstheorie, afgezien van de bekende thema's als oorlog en mensenrechten, nog nauwelijks systematisch aandacht besteed aan het internationale recht. Dit artikel laat zien dat de rechtstheorie hiermee veel kansen voor uitermate interessant en zinvol onderzoek laat liggen.

W. van der Burg

Th. Rosier, *Vrijheid van meningsuiting in Nederland en Amerika*, Ars Aequi Libri, Nijmegen 1997, xi + 351 p.

Op het moment dat deze recensie wordt geschreven vindt bij het OM in Groningen 'een oriënterend onderzoek' plaats naar de zogenaamd discriminerende uitspraken die Dr. Wim Eijk, de pas benoemde bisschop van deze stad, in zijn ongepubliceerde collegedictaten moraaltheologie over homoseksuelen gedaan zou hebben. Indien dit onderzoek ooit mocht resulteren in de daadwerkelijke vervolging van Eijk, dan zou de Groningse bisschop ter verdediging van zichzelf naast het voor de hand liggende beroep op de godsdienstvrijheid wellicht ook nog een beroep kunnen doen op de argumenten die Theo Rosier heeft ontwikkeld in zijn proefschrift over de manier waarop in Nederland en Amerika wordt omgesprongen met de spanning tussen vrijheid van meningsuiting en discriminatie.

In deze studie verzet Rosier zich zowel tegen de situatie hier te lande waar discriminatiebestrijdende strafbepalingen de ruimte voor het publieke debat al te zeer hebben beperkt als tegen de welhaast ongebreidelde uitingsvrijheid in de VS. Daar heeft het Supreme Court in zijn interpretatie van het First Amendment, de grondwettelijke bepaling die de vrijheid van meningsuiting garandeert, zich voornamelijk gebaseerd op het neutraliteitsprincipe, wat inhoudt dat 'de overheid (...) meningsuitingen niet [mag] verbieden louter omdat zij het niet eens is met de verkondigde boodschap.' (p. 247)